

ת"פ 38121/03 - מדינת ישראל נגד נתן פורמן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 21-03-38121 מדינת ישראל נ' פורמן
31 אוקטובר 2022

לפני כבוד השופט בני שגיא, סגן נשיא

מדינת ישראל המאשימה:

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב
על-ידי ב"כ עו"ד לילך צץ

נגד

נתן פורמן הנואשם:

על-ידי ב"כ עו"ד עו"ד יואל גולדברג, עו"ד נתן שמחוני, עו"ד
אסף קלין, עו"ד אופיר אלקיס

גזר דין

כללי

1. הנואשם הורשע על יסוד הודהתו בעבירה של בקשת שוחד לפי סעיף 290 (א) ביחד עם סעיף 294 (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**).

הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים כלל את תיקונו של כתב האישום מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש, למעט לעניין רכיבי הकנס והחילוט, לגביים סוכם כי עמדו על 250,000 ₪ (קנס) ו-000,000,2 ₪ (חילוט).

עובדות כתב האישום המתוקן

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן הנואשם היה חבר אגד בין השנים 2013-1971, ושימש בה בתפקידים שונים, בין היתר, כמנהל אגף המשק (עד שנת 2007). במסגרת תפקידו היה אחראי על רכש אוטובוסים. בהינתן האמור, היה הנואשם עובד תאגיד המספק שירות לציבור כהגדרתו בסעיף 290(ב) לחוק העונשין.

"EvoBus GmbH" היא יצרנית אוטובוסים גרמנית, ביניהם אוטובוסים ממותג Mercedes-benz (להלן - **אובייס**) אשר הייתה בשליטת יצרן כל' הרכב הגרמני AG Daimler-Chrysler.

לאורך השנים, ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום, ניהלו אגד וחברת אובייס קשרים עסקיים, במסגרתם רכשה אגד אוטובוסים מחברת אובייס.

קרן ה策ידות היא קרן משותפת לממשלה ולאגד, אשר הוקמה במטרה לממן ורכישות אוטובוסים. תקציב קרן הה策ידות הגיע ברובו ממימון ממשלתי, כאשר חברי קרן הה策ידות הם נציגי משרד התחבורה ונציגי אגד. בתחום תפקידו כמנהל אגף המשק, הנואשם היה חבר בקרן הה策ידות.

על רקע תקלה טכנית שהתגלתה באוטובוסים ששוווקו ע"י חברת אובייס לאגד, התגלעה מחלוקת עסקית בין השתיים. נכון האמור, ניהלו אגד ואובייס מגעים לפתורן המחלוקת, כאשר מטרתה של חברת אובייס, הייתה, בין

היתר, לחדש את היחסים העסקיים עם אגד.

לאחר שנכשלו ניסיונות ההידברות בין אגד לחברת אוובס, פניה אגד, בשנת 2002 לעיר, להליר בוררות בשוויז. ביום 14.5.2004 נחתם הסכם פשרה בין אגד לחברת "אוובס", אשר סיים את המחלוקת. הנאשם הגע להסכם הצלות בהסכם הפשרה, והוא חתום עליו כמנהל אגף המשק באגד, לצד מר אריה פולדמן, שכיהן כי"ר מזכירות אגד באותה התקופה.

במסגרת הסכם הפשרה, התchiaiba חברת אוובס לשלם לאגד סך של 3,400,000 אירו, מתוכם 2,000,000 אירו בדרך של העברה בנקאית והיתרה בדרך של אספקת והנפקת זיכוי לרכיש רכיבים לאותובוסים. עוד במסגרת ההסכם, התchiaiba אגד להנפיק לחברת אוובס כתוב אישראי בסך 2,022,500 אירו לרכיש של 25 שלדות אוטובוס. בנוסף, התchiaiba אגד לרכוש מחברת אוובס 100 שלדות בין עינויות, כולל 25 שלדות האמורות, וזאת במשך שלוש שנים ובכפוף לאישור ממשלתי. ההתחייבות שתוארה מקורה בתקציב קרן החטויות.

במקביל לניהול הליך הבוררות, במועד שאיןנו ידוע, ביקש הנאשם ממר פרזינגר, ששימש במועדים הרלוונטיים חבר הנהלת אוובס ובמסגרת תפקידיו היה אחראי, בין היתר, על שיווק אוטובוסים בישראל ובאירופה, תשלום שוחד על מנת שהוא (הנאשם) יקדם מטעם אגד את פתרון המחלוקת ואת המשך ההתקשרות העסקית בין אגד לחברת אוובס. בהמשך, הגיע מר פרזינגר לישראל יחד עם מר מאורר, שהיה מנהל חברת "אוובס" באותה תקופה הרלוונטית, בין היתר, במטרה לסכם עם הנאשם את תשלום השוחד.

במהלך הביקור המתואר, הנאשם ביקש ממר פרזינגר שישולם לו שוחד בסך של 1,000,000 אירו. חברת אוובס, באמצעות מר פרזינגר, נעתרה לבקשת השוחד.

לצורך תשלום כספי השוחד התקשרה חברת אוובס ביום 9.7.2004 בהסכם "יעוז עם חברת "מילניום". בהתאם להסכם "יעוז", חברת "אוובס" העבירה לחברת "מילניום" כספים בסך כולל של 1,908,250 אירו, במספר תשלוםיו של לפחות 100 שלדות בין השנים 2004-2005. מתוך התשלומים שעמדו ע"י חברת "אוובס" לחברת "מילניום", יועד סכום של 1,000,000 אירו לנאשם כספי שוחד.

על יסוד האמור, הורשע הנאשם בעבירה של בקשת שוחד.

טייעוני הצדדים

3. ב"כ **התביעה**, עו"ד נקר, עמדה בהרבה על החומרה במעשיו של הנאשם ועל פגעותם בערכיהם המוגנים. בתוך כך הדגישה את אופיו של אגד כתאגיד המספק שירות לציבור ברף הגבוה. בנוסף, הדגישה את גובה הסכום שסוכם בין הצדדים, שגובהו פי 400 ממשקורתו של הנאשם באותה העת, הממחיש את עצמת הפגיעה ואת פוטנציאל הנזק. לצד אלו הדגישה כי **"מדובר על בקשת שוחד شاملמה בסופו של יום, גם אם לא לכיסו של הנאשם, הכספיים יצאו מחברת אוובס."** אני מבהירה כי הטיעון הוא לא שהנאשם קיבל את כספי השוחד, אלא כי לא מדובר בבקשת שנדחתה על הסף על ידי חברת "אוובס". אין מחלוקת שהנאשם לא ידע על סעיפים 17-19 לכתב האישום, דהיינו - העברת הכספיים לחברת "מילניום", כאשר חלק מהם נועד לצורך תשלום השוחד. ועדין אציג שהייתה פה הצעה וKİBOV (פרק' עמ' 11, ש' 26).

על בסיס הטיעונים האמורים ופסקה שהוצגה עתירה התובעת **למתחם ענישה שנע בין 30 ל-54 חודשים מאסר.**

אשר לנسبות שאין קשורות בביצוע העבירה נתען כי הנאשם נטל אחראיות והביע חרטה, נעדר עבר פלילי, ואף שלא שיתף פעולה עם רשות החקירה, ההגעה להסדר מביאה למקומו בתחום המתחם. בכך גם נסוף חלוף הזמן (18 שנים מביצוע העבירה), שלגביו הסבירה התובעת את השתלשות העניינים עד להגשת כתב האישום. ביחס לפגיעה בנתנוו וכי יש להעדייף שיקולי הרתעה.

לאור האמור עתירה התובעה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחthon של המתחם ולהשיט עליו עונש של 30 חודשים מאסר, לצד אימוץ הסכמת הצדדים ביחס לרכיבי הכנס והחילוט.

4. **ההגנה** עמדה בהרחבנה על הפער בין כתב האישום המקורי לכתב האישום המתוון, וכן עמדה על האבחנות שיש לבצע בין ההחלטה שהובאה על ידי המאשימה, לבין נסיבות המקירה בענייננו. כמו כן הודges כי הנאשם ביקש שוחד במקירה אחד, אך הכספי לא הועברו לידי בסוף הדרך, וכי פרט לכך עברו נקי. עוד עמדה ההגנה על חלוף הזמן הממושך בענייננו ועל עינוי הדין שנגרם לנائب נוכח זאת, בתוך כך הפנהה להנחיה 412.02 להנחות היועץ המשפטי לממשלה, לפיה יכול חלוף הזמן להביא להקלת משמעותית בעונש "עד כדי כך שלעתים נראה בלתי הולם את העבירה".

לענין הסכם הכספי שהתקיים במסגרת ביצוע העבירה, סבר ב"כ הנאשם,עו"ד שמחוני, כי יש להתחשב בהפרש בין הסכם שהתקיים לבין הסכם שהתקבל בפועל (בענייננו - שלא התקבל כלל), ובענין זה הפנה לפסק הדין שנitin בת"פ (מחוזי ת"א) 17-09-50563 מדינת ישראל נ' משה קליסקי(2019.04.20).

לענין נסיבות ביצוע העבירה,עו"ד שמחוני הדגיש כי יש לראות בהתנהלות הנאשם כמי שפעולותיו הסתכמו בבקשת חד פעמית, כאשר לאחריה נקט בגישה פסיבית. הוסבר כי אין מחלוקת שהסכם הפשרה נחתם מבעלי שהנאשם קיבל תמורה, ומכך יש ללמידה פסיביות הנאשם, כמו גם על העובדה כי בפועל לא נגרם נזק לחברת אגד, וככלשונו: "אין טענה ולא יכולה להיות טענה שנגרם נזק לחברת אגד, שעיה שני שחתם על אותו הסדר הוא מר פלדמן, י"ר מזכירות אגד, לטובה אגד ובהתאם לאינטראס הציבור" (פרו' עמ' 20, ש' 24).

ב"כ הנאשם,עו"ד גולדברג, עמד בהרחבנה על חלוף הזמן המשמעותי בענייננו, וכן על אופיו הטוב של הנאשם המוכר לו באופן אישי.

כך ציין: "אני מכיר אישית את הנאשם, ותהיתי כיצד הוא הגיע לכישלון החד פעמי זהה. אדם עם מעמד, מנשל המשק באגד, אדם מכובד, תורם לקהילה. מה קרה? כשאני עובר על כל חומר החקירה, התבර שבמרצדס, בהנהלה שם, פרחה תעשייה של שוחד. הם קראו לזה "عملת כדאות", פתחו חברות פיקטיביות לפרסום. הזרימו לחשבון מיליון ו- 900 אלף יורו. لأن הילכו ה- 900,000 יורו, לכולנו ברורה. מר פרזינגרណון לשנת מאסר, המירו לו את זה בסופו של דבר בקנס. אין לי ספק שהרകע לעבירה זו הייתה הבקשה הטיפשית ולפלית הפה של "הعملת" שהוא מבקש. זה ההסבר שאינו יכול לתת כמכיר את הנאשם" (פרו' עמ' 21).

על בסיס הטיעונים האמורים ופסקה שהוגשה, עתירה ההגנה **למתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי ועד 9 חודשים מאסר בדרך של עבודות שירות.**

אשר לנسبות שאין קשורות בביצוע העבירה עד מהותו של הנאשם, כמו ש"מעידה חד פעמית" אינה משקפת את אורחות חייו. כמו כן צוין כי הנאשם הביע חרטה ומצטער על אותו אירוע, וכן משלם מחיר יקר במישור המשפטי, האישי והכלכלי.

ההגנה הגישה שלושה מכתבי המלצה המעידים על אופיו של הנאשם, האחד מחבריו מר יצחק יואל, השני, מארגון "חסדי שבתאי" להשאלת ציוד רפואי, ומכתב נוסף מעמותת "חיוico של ילד" לתמיכה באלמנות ויתומים. כמו כן הוגש מסמך רפואי.

5. הנאשם, בדברו האחרון הביע חרטה, הוודה כי שגה כאשר ביקש עמליה על נושא התביעה. כמו כן, צוין הנאשם כי במסגרת התביעות בין אגד לחברת מרצס, התקבלו מלאה התביעות, וכי הוא לא קיבל לידיו ולא אגרורה. וכן הוסיף כי **"אני לא מבקש לפטור אותי מעונש. אני יודע שעשיתי מעשה חמור שלא עשה ואני מניח שאני צפוי לקבל עונש... חלפו 20 שנה, התבגרתי, ואני רואה את הדברים בצורה קצת שונה ואחרת, לאור כל שנאמר אני מבקש מבית המשפט סליחה ומחייב"** (פרוי' עמ' 23, ש' 5).

דין והכרעה

6. הקושי המרכזי בגזר דיןו של הנאשם בהליך זה נועד בזמן הממושך שהלך ממועד ביצוע העבירה (2004) ועד מועד גזר הדין **העומד על 18 שנה**, כאשר הנאשם בן 73 שנים. אמנם, פרק זמן זה הוא בעיקר תולדת חסיפה מאוחרת (במסגרת חקירה מורכבת שנוהלה בעניינים אחרים שאינם קשורים לנאשם), ונוכחות מורכבות החקירה שהצריכה חיקורי דין ופעולות רבות נוספת, אך עדין - לא דומה סיטואציה בה נגמר דין של אדם בסמוך לביצוע העבירה, לשיטואציה בה נגמר דין של אדם לאחר כמעט שני עשורים. ואם דברים אלה רלוונטיים לכל הנאים, הם ייפס ביתר שאת לנאים נעדרי הרשות קודמות, אשר ניהלו חיים נורמטיביים עד מועד ביצוע העבירה, ובעשרות השנים שלאחריה.

7. עבירות השוד ועבירות נוספות אשר יסוד של שחיתות טבוע בהן **"מסוכנות הן לחברה ולסדרי הממשל. הן מכרסמות בעבותות הקשורות אותן כבני חברה אחת. הן מפרות את האמון של פרט בפרט, ושל הפרט בשלטון. הן מעודדות זלזול ברשות הציבור ובעובדיו הציבור. הן מטעחות ציניות כלפי רשות המינהל וככלפי הסדר החברתי הקיים. הן פוגמות באמון של הפרט בתפקידו של הכלל, ובכך מעוררות את הייציבות החברתית"** [בג"ץ 7074/93 סויסה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מch(2), 777 (1994); וראו גם: ע"פ 267/13 מדינת ישראל נ' לוי, פס' 13 לפסק דינה של הש' ד' ברק-ארץ (23.6.2013); ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל, (29.12.2015); ע"פ 3295/15 מדינת ישראל נ' גפסו, פס' 41 (31.3.2016)].

8. בתי המשפט ייחסו חשיבות רבה לעריכים החברתיים המוגנים שביסוד עבירות אלו, אשר נועדו לשמר על טוהר המידות של עובדי הציבור, תקינות פעולות המינהל, ותדמית השירות הציבורי, עובדיו ועובדיו.

וכך נקבע: **"עבירות השוד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להניג נורמות התנהגות ראיות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילוי שחיתות מצדיהם. בפסיקתנו הוכרו שלושה עריכים עיקריים שעיליהם נועד האיסורים הפליליים על מתן שוחד וליקחתו להגן: טוהר המידות של פקידיו הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכוויות לפעול בשם הרשות ושבחים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותם התקינה של המינהל, שעלולה להשتبש אם עובדי ציבור שננתן להם**

שיקול דעת ישקו שיקולים זרים בשל שוד שניית להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חינוי לקיים חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיניו הציבור כמושחת וכי שעובדיו נוהגים **לקבל שוחד**" (דנ"פ 10987/07 מדינת ישראל נ' כהן, פס' 14 לפסק דין של הנשיאה (בדיםמוס) ד' בינייש (2.3.2009)).

9. סעיף 294 (א) לחוק העונשין קובע כי "ה המבקש או המתנה שוחד, אף שלא ענה, כמוו כלוקח שוחד". הוראת החוק יוצרת הקבלה בין קבלת שוחד לבקשת שוחד זאת, בעיקר, נוכח החפיפה בערכיהם המוגנים הרלוונטיים לעבירה זאת. **יחד עם זאת, לא יכולה להיות מחלוקת כי עצמת הפגיעה בערכיהם המוגנים גבואה יותר שעה שמדובר ב"עסקת שוחד" שהושלמה, ביחס לבקשת שוחד שלא הבשילה עד תומה.**

10. על מתחם העונש ההולם לשקלל, בין היתר, את הניסיבות הקשורות ביצוע העבירה כמפורט להלן:

(א) **המכונן שקדם לביצוע העבירה** - כתוב האישום אינו מלמד על דרגת תחכם ביצוע העבירה או על ירידה לפרטים מיוחדו של הנאשם. אין חולק כי הפעולות בהן נקטה אובייס לצורך **תשולם השוחד**, כפי שפורטו **בכתב האישום (סעיפים 19-17)**, לא הי **בידיעת הנאשם** ולדברים יש **משמעות לא מבוטלת**. יתרה מכך, כתוב האישום אינו כולל "פניות מעקביות" כלשהן שביצעו הנאשם, בירורים אודות התשלום או פעולות "טבעיות" אחרות אותן ניתן היה לצפות כי ינקטו על ידי המבקש שוחד. **הלהקה למעשה - הפעולה העברינית שביצע הנאשם מסתמכת בפנויותיו למර פרזינגר, בבקשת השוחד, וזאת כאמור, מבלתי שנקט בפעולות נוספות** **נכונות** **כלשהן** **שהיה בהן למד על רצינותו ורצוינו להוציאה אל הפועל.**

(ב) **מעמדו ותפקידו של המבקש השוחד** - יש ליתן את הדעת, ולשקלל במסגרת המתחם, גם את מעמדו של הנאשם ותפקידו הבכיר בחברת אגד, וזאת בשונה ממצבו בו בבקשת השוחד מתבקש על ידי אדם הנעדר יכולת השפעה.

(ג) **הנזק שהוא צפוי להיגרם מביצוע העבירה** - ככל, שזרת אינטראסים אישיים של עובד תאגיד בתהיליך קבלת החלטות הקשורות לתאגיד גורמת נזק, ובעלת פוטנציאלי אף לגרימת נזק משמעותי, אף אם זה לא ניתן לכימות מובהק. יחד עם זאת, ובעניןינו, יש לזכור כי כתוב האישום **אינו קשור**, בבדיקה סיבת הוצאה, בין בקשה השוחד לבין תוכאות המומ"מ והסכם הפרשה שנחתם בין אגד לאובייס. **בהיבט זה, כתוב האישום אינו כולל, ولو פעולה אחת, בה נקט הנאשם, לגבייה ניתן לקבוע כי בוצעה בשל רצונו לקדם את בקשה השוחד אשר היה בה כדי להעצים את הנזק לאינטרס הציבורי.**

(ד) **היקף סכום השוחד שהتابקש** - כאשר ניתן שוחד בסכום משמעותי לעובד הציבור, מועצם ניגוד העניינים, גוברת המוטיבציה לביצוע פעולה פסולה בדמות תמורה לננות השוחד, ומכאן שיש לראות את עצמת הפגיעה בערכים המוגנים כגבואה יותר בהשוואה למתח בסכום נמוך, אף אם בשתי הסיטואציות ההרשעה היא בעבירה זהה. בענינו מדובר בבקשת שוחד בסכום לא מבוטל, ויש לראות בכך זה ממשפייע על מתחם העונש ההולם, אף אם בסופו של יומם לא ביצע הנאשם "פניות מעקביות כלשהן", לא ידע על הפעולות בהן נקטה אובייס לטובת קידום התשלום, וממילא לא קיבל סכום כלשהו.

11. אשר למדייניות הענישה הנוהגת, ובפתח הדברים ראוי לציין כי ברובם המכريع של המקרים שהתרברו בבתי המשפט, לא היה מדובר בבקשת שוחד חד פעמי, שלא לוותה ב"פניות מעקביות" מיוחדו של המבקש השוחד,

ולא נשאה פירות - כפי שairyu בענייננו. המקירה שבפני CUT, בהיבטים האמורים, הוא חריג ונדר.

על רקע האמור, מצאת את פסקי הדין הבאים כרלוונטיים:

ת"פ 12012-03-19 (מרכז-lod) **מדינת ישראל נ' אלכסנדר ויז'ניצר** (20.7.2021) - הנאשם הורשע בהתאם להודאותו במסגרת הסדר טיעון בעבריה של בקשת שוחד. הנאשם, ששימש כמנכ"ל חברת נתיבי ישראל, פנה באופן מוגזם לבאים של חברת פרויקטים משך ארבע שנים, תוך ציפייה כי יקבל תשלום עבור הפרויקטים המועברים לחברה. בהמשך הרמזים הפכו לדרישת שוחד, בסכום של 100,000 ₪ ו- 5% אחוזים מתקציב החברה, אולם דרישתו זו לא ענתה. במסגרת ההסדר הסכימו הצדדים על **עונש מאסר לתקופה של 24 חודשים**, לצד עונשה נלוית וקנס בגובה 850,000 ש"ח, ובית המשפט נתן לכך תוקף. עוד לציין כי מדובר במקרה שהתנהל בחולף זמן של **11 שנים מסיום האירועים**.

לטעמי, עניינו של ויז'ניצר חמוץ יותר מאשר מספר היבטים מעוניינו של הנאשם, ובעיקר בכך למידת האקטיביות. אותו ויז'ניצר פנה תקופה מסוימת רמזים, שהפכו בהמשך לבקשת מפורשת, והקצינו עד הפעם דברי איום לפיהם ככל שביקשוטיו לא "ענו", תפגע החברה. בענייננו - התנהל הנאשם רק מול אדם אחד (פריזנגר), באפיקודה הנראית ממוקדת ועד פעמייה, ללא דרישות חוזרות ונשנות ובוואדי לא אותם איזומים שהיו מנת חלקו אותו ויז'ניצר.

ע"פ 2567/97 **ד"ר אילון בן רفال לחמן נ' מדינת ישראל** (5.11.1998) - המערער הורשע בשניים מתוך שלושה אישומים שעוניים לקיחת שוחד, בכך שדרש תשלום של אלפי דולר מילודות על מנת להיות נוכח בעת הלידה באופן "פרט" בבית החולים ממשלתי, בו שימש המערער כמנהל מחלקת היולדות ובו לא ניתן לשכור את שירותו של רופא בבית החולים באופן פרטי. בית המשפט המחויז השית על המערער עונש של 3 חודשים עבודות שירות ועונשים נלוויים. הערעור נסוב על ההרשעה בלבד ונדחה.

בענייננו, מדובר בסכום כסף גבוה באופן משמעותי, אולם זהה שהتابקש מתאגיד ולא מיולדות במצבה" (כפי שהוגדר בפסק הדין) ובוואדי שלא חלק מ"שיטת פעולה" כפי שניתן להסיק מהתנהלותו של אותו לחמן).

ע"פ 3295/15 **מדינת ישראל נ' שמעון גפסו** (31.3.2016) - המשיב, ראש עיריית נצרת עילית, הורשע בעבריה של לקיחת שוחד על דרך התנהלה בך שהציג למטלון, בעצמו ובאמצעות אחרים, כי רعيתו לשעבר של המטלון לא תפטר מעבודתה בחברה הכלכלית אם המטלון יתפטר מחברותו במעטצת העיר. בית המשפט המחויז קבע מתחם עונשה שנקבע בין 6 ל- 24 חודשים מאסר, בין היתר בשל ראשונות ההרשעה בלקיחת שוחד על דרך התנהלה, והshit על המשיב 6 חודשים מאסר לרצוי בדרך של עבודות שירות, לצד עונשה נלוויית.

ערעור שהוגש על קולות העונש התקבל במובן זה שעונש המאסר בפועל בן ה- 6 חודשים נגזרו על המשיב ישאר על כנו, אך נקבע ירוצה מאחורי סוג ובריח, לצד עונשים נלוויים.

ת"פ 23287-10-20 (מחוזי ב"ש) **מדינת ישראל נ' אל פיניש** (28.12.2021) - הנאשם, עובד במוקד משרד הבריאות בבאר שבע בתקופת הקורונה, הורשע על פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון, בשתי עבירות של לקיחת שוחד ושלוש עבירות של בקשת שוחד, בכך שדרש תשלום מיוחד על מנת לפטור אנשים מבידוד. הנאשם קיבל סכום של 850 ₪, ובקשהתו ל- 500 ₪ נוספים לא ענו. **על הנאשם נגזרו 8 חודשים מאסר בפועל.**

ת"פ 1585/04 **מדינת ישראל נ' עופר שרון** (6.6.2011) - הנאשם, חבר מועצת העיר חיפה וחבר בוועדת המשנה

לוועדה המקומית לתוכנן ובניה, זוכה בבית משפט השלום מעבירות של ליקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים. בהמשך, במסגרת ערעור המדינה (ע"פ 10-203-2012) הורשע בעבירות שוייחסו לו בכתב האישום, בכך שדרש סכום של 50,000 דולר בתמורה לתמיכתו באישור בקשה חריגת הבניה של המטלון. **על הנאשם נגזרו 6 חודשים מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, לצד עונשהナルוית.** בקשה רשות ערעור נדחתה על ידי בית המשפט העליון [רע"פ 8599/11 שרון נגד מדינת ישראל (24.11.2011)].

ת"פ 14-06-51913 (מחוזי ירושלים) **מדינת ישראל נ' עמראן עבاسي** (5.10.2016) - הנאשם, עובד בחברת ניהול נכסים שנשכלה ע"י העירייה, הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של בקשת שוחד, בכך שביקש תשלום על מנת שישיע למטלונים לסגור תיק חריגות בניה בנכסם, לאחר שהציג להם מצג שווה לפיו קיימות חריגות. הנאשם "הסכים" להסתפק בסכום נמוך ממנו שביקש, בגובה 7,000 ₪ ולבסוף קיבל רק חלק מהתשולם בגובה 2,600 ₪. בית המשפט קבע מתחם עונשה שנווע בין 6 ל-18 חודשים מאסר **ונגזר על הנאשם 6 חודשים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד עונשהナルוית.**

ת"פ 14-01-12044 (מחוזי ב"ש) **מדינת ישראל נ' ערן דורין** (29.11.2015) - הנאשם, מפקח בניה בעיריית אשדוד, הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של בקשת שוחד וליקיחת שוחד. באישום הראשון הורשע בכך שלאחר שהציביע על חריגות בניה בעסקו של המטלון הציע לו, בתמורה לסכום של 3,500 ₪ או 4,000 ₪, כי המטלון יערוח שינויים זמינים בנכס והנאשם יבטל לו את הדוי". הכספיים לא נתקבלו. באישום השני, הורשע בכך שפנה לבעל עסק והצעיר לכתוב עבורי חוות דעת חיובית אף שעסקו אינם עומד בתנאי ההיתר, בתמורה לתשלום בגובה 3,000 ₪. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונשה שנווע בין 6 ל-18 חודשים מאסר **ונגזר עליו 6 חודשים מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, לצד עונשהナルוית.**

למען שלמות התמונה, יזכיר כי המדינה הגישה ערעור על קולות העונש בבית המשפט העליון [ע"פ 143/16 מדינת ישראל נ' דורין (10.4.2016)], במסגרתו התקבל ערעור המדינה באופן חלקו, ונקבע כי המשיב ירצה 4 חודשים מאסר מאחוריו סORG ובריח ולאחריו חודשיים בעבודות שירות, לצד עונשהナルוית. עוד יזכיר כי בית המשפט קבע שאף שלא הטעב במתחם שנקבע בבית המשפט המחוזי, היה מקום להחמירו במידה מסוימת.

12. הערכים המוגנים עליהם עמדתי בחלקו הראשון של פרק ההחלטה, השיקולים שפורטו לעניין נסיבות ביצוע העבירה כפי שפורטו בחלק השני של פרק ההחלטה, ומידניות העונשה כפי שפורטה לעיל - כל אלה מצדיקים העמדת הרף התחתון של המתחם על **9 חודשים מאסר והעמדת הרף העליון על 24 חודשים מאסר.**

13. בוחנת כלל הנתונים הרלוונטיים לקביעת העונש המתאים מובילה למסקנה כי יש למקם את עונשו הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונשה, مسקנה עליה התביעה אינה חולקת, אף אם לשיטתה המתחם צריך להיות חמור יותר.

בהתנחת האמור, אפרט במתמצית בלבד את השיקולים העומדים ביסוד מסקנותיו:

ראשית, הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו והביע חריטה בשלב יחסית מוקדם של ההליך. מעבר לחיסכון בזמן הציבור, יש בכך כדי להצביע על הפנמת הפסול במעשייו. הסכמתו של הנאשם לרכיבי העונשה הכלכליים מהוות אף היא נדבר נוספים של ההפנמה, ובועלת ממשמעות לקביעת העונש המתאים.

שנית, מדובר בנאשם בן 73, נעדר הרשותות קודמות, שהעבירות בוצעו על ידו לפני כ-18 שנים. על רקע פרק הזמן האמור, דומני כי המסקנה בדבר היותו של האירוע כזה שאינו משקף את אורחות חייו והתנהלותו של הנאשם אף מתבקשת.

שלישית, הנאשם הוא איש משפחה, אב וסב, אשר מטפל בבניו בכורו בנסיבות מצערות עליו עד מההגנה בטיעוניה (ומטעמי צנעת הפרט לא יפורטו).

רביעית, כפי שעה מהראיות שהגישה ההגנה, הנאשם הוא אזרח תורם לחברה, שהיה מנהל מסור עבר עובדי באגד ופועל לקידום המकצועי ולרווחתם.

נתונים אלו מצדיקים אימוץ הרף התחתון של המתחם.

14. טרם חתימה, ראייתי לנכון לייחד מספר מילימ לעניין חלוף הזמן הממושך מאז ביצוע העבירה.זיכרון העבירה בוצעה בשנת 2004, החקירה "הסمية" התחילה בשנת 2014 והחקירה הכלوية התחילה בשנת 2016, כתוב האישום הוגש במרץ 2021.

בחנתי את טיעוני הצדדים בהקשר זה וממצאי טעם בטיעון התביעה לפיו רובו המכريع של רכיב חלוף הזמן אינו נופל לפחות, וכי התנהלותה לא חריגה מהמקובל._CIDOU, חקירות מהסוג דן כוללות מעורבות בינלאומית, מחייבות לשאים נכבדים, שיתוף פעולה בין רשותות שונות, ופעולות חקירה חזות ישות. מطبع הדברים, ניהול חקירות אלה במשך זמן, יש לזכור כי בענייננו החשד בא לעולם רק לאחר 10 שנים, במסגרת חקירה אחרת שהתנהלה בגרמניה נגד חברות מרכז.

עם זאת, וגם ללא כשל של התביעה, לחלוף זמן ממושך יש משמעות בଘירת הדין, במיוחד במקרה שבפני CUT, בגין נאשם בן 73 נתן את הדין על אפיוזה חד פעמיות בחיו (שלא הובילו לקבלת סכום כלשהו) בה היה מעורב עת היה בן 55.

אצין בהקשר זה כי בפסקת בית המשפט העליון ניתן למצוא התייחסות לרכיב "חלוף הזמן" כזה המהווה אינדיקציה למידת שיקומו של הנאשם, וזאת באופן מקרים בהם המציאות מלמדת כי הנאשם לא שב על מעשיו, והתמיד בניהול אורח חיים נורטטיבי לאחר אותה אפיוזה עברייןית בה היה מעורב [ראו והשו - ע"פ 7211/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 82 (13.12.2015)]

מכאן, שאף אם היה מקום לקבוע מתחם חמוץ יותר מזה שנקבע, לאמן הנמנע כי היה מקום לחרוג מהרף התחתון של המתחם ולהסתפק בעונש בעל היבט שיקומי בדמות מסר לRICT שדרך של עבודות שירות.

15. על יסוד כלל השיקולים שפורטו לעיל, ראייתי להטיל על הנאשם עונש המשקף את הרף התחתון של מתחם הענישה, לצד עונשה נלוויות בהתאם למוסכם בהסדר הטיעון:

א. 9 חודשים מסר לRICT שדרך של עבודות שירות בעומותת "שווים" ברחוב עתלית 3 חיפה. הנאשם יתיצב במשרדי הממונה על עבודות השירות ביום 25.12.22 בשעה 08:30.

ב. 7 חודשים מסר אולם הנאשם לא ישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום את העבירה בה הורשע.

- ג. קנס בסך 250,000 ₪ או שישה חודשים מאסר תמורה. הקנס ישולם עד יום 3.1.23.
- ד. חילוץ בסך של 2,000,000 ₪. הצדדים יגישו הودעה מוסכמת באשר למתווה העברת הכספיים. ניתן צו כללי למומיצים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או הتبיעה.
- זכות ערעור כחוק.
- ניתן היום, ו' חשוון תשפ"ג, 31 אוקטובר 2022, במעמד הצדדים.

**בני שגיא, שופט
סגן נשיא**